

Маринченко О. В.
магістрантка кафедри менеджменту підприємств
ORCID: 0009-0002-5170-0122;

Колешня Я. О.
канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-4856-4898

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується зростаючою конкуренцією за обмежені інвестиційні ресурси, необхідністю виживати у часи активних воєнних дій та планувати післявоєнне відновлення й модернізацію виробничого потенціалу підприємств. В умовах глобалізації, цифрової трансформації та динамічних змін зовнішнього середовища забезпечення високого рівня інвестиційної привабливості стає критично важливим фактором виживання та розвитку вітчизняних підприємств. Згідно з результатами дослідження «Індекс інвестиційної привабливості України», проведеного Європейською Бізнес Асоціацією у 2025 році, інтегральний показник Індексу зріс до 2,7 балів з 5 можливих, що свідчить про поступове відновлення інвестиційного клімату, проте вказує на значні резерви для підвищення привабливості українських підприємств для потенційних інвесторів [1].

Основа становлення сучасного розуміння поняття «інвестиційна привабливість підприємства» закладалася в еволюції й розвитку терміну «інвестиція». Інвестиція (від лат. *investio*, – одягаю, наділяю) – всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [2, с.223].

В умовах нестабільності та постійного розвитку національної економіки саме інвестиції є визначальним фактором для підтримання конкурентоспроможності бізнесу, його стабільного зростання та досягнення стратегічних цілей. Трактуювання поняття інвестиції у традиційному значенні розглядається, як вливання ресурсів з ціллю отримання економічних результатів та вигід в обумовленому майбутньому періоді. З боку приймача ресурсів інвестиції – це спосіб: здійснити оновлення або модернізацію виробничих потужностей, забезпечити розвиток інноваційного потенціалу, здійснити вихід на новий ринок, запустити новий продукт, підвищити ринкову капіталізацію тощо.

Згідно сучасних визначень даного поняття, інвестиційну привабливість можна описати як багатоаспектну, динамічну та інтегральну характеристику підприємства, яка синтезує внутрішнє середовище (економічні, фінансові, виробничі, організаційні аспекти, результативність діяльності) та зовнішні чинники (макросередовище, ринкові умови, політичні аспекти), що формує здатність притягувати інвестиційні кошти.

Проблематика інвестиційної привабливості українського підприємства в умовах війни залежить в більшій мірі від готовності ризикувати та від ставлення інвесторів до компанії, в яку будуть вливатися інвестиції. Важливо розуміти їхні інтереси, розглядати об'єкт та предмет інвестування з позиції іншої сторони. Безпосередньо інвестиційна діяльність стає можливою за умови збігу інтересів та поглядів двох сторін [3].

Станом на 2025 рік за проведених досліджень Європейської Бізнес Асоціації 72% опитаних компаній планували не припиняти інвестувати в Україну. Також високими були очікування зростання продажів – 53% опитаних, при цьому решта 40% відзначала, що має намір досягнути довоєнних показників [1].

Важливим аспектом успішних інвестицій є вибір правильної галузі для фінансування. Згідно даних *Forbes Ukraine*, до топ секторів відносяться: будівництво та інфраструктура, зокрема через те, що відновлюють виробничі потужності; енергетика – через пошкодження та перебої централізованих джерел живлення, дорогого використання генераторних установок і бажання стати незалежними за рахунок використання відновлювальних джерел енергії; агропромисловий комплекс, що займається вирощуванням, переробкою та логістикою продукції через експортні ланцюги, з поступовим зростанням інтересу до українських виробників; оборонні технології з ухилом на виробництво БПЛА, РЕБ також на експорт; IT-сектор та інтерес до відносно дешевих та якісних українських послуг, а також цифровізацію послуг та їх світову популяризацію [4].

Аналіз обсягів капітальних інвестицій в Україні показує їх поступове зростання після падіння у 2022 році (рис. 1). Проте більшість цих інвестицій забезпечувалася за рахунок внутрішніх ресурсів. У розрізі ж держави ми залежні від зовнішнього фінансування.

При цьому ключові інвестиційні переваги визначаються низькою точкою входу, адже українські активи наразі недооцінені, але мають високі шанси на рентабельність у майбутній перспективі; інтеграція з ЄС та його вимогами, зменшує бар'єри входу для європейських інвесторів; людський капітал попри мобілізаційні заходи передбачає наявність кваліфікованих спеціалістів, з порівняно низькими витратами на оплату праці.

Рисунок 1 – Капітальні інвестиції в Україні (2021-2025 рр.)
Джерело: [5, 6, 7]

Інвестиційна привабливість підприємств в умовах війни може визначатись їхнім територіальним розміщенням (більш привабливими є підприємства, віддалені від фронту та від кордону), енергонезалежність, логістичні умови (що пов'язано зі зростанням небезпеки перевезень і закриттям логістичних шляхів), цифрова безпека (захищеність від DDoS-атак, зламів тощо), наявність можливості застрахувати воєнні ризики, експортний потенціал (зовнішні ринки є більш привабливими в умовах знецінення вітчизняної валюти), людські ресурси (наявність кваліфікованих кадрів, бронювання). Відбувається «зсув» ряду факторів. Так, віддаленість від обстрілів стає важливішою, ніж близькість до потенційних ринків збуту; наявність альтернативних джерел енергії і електроенергії як такої стає більш цінним критерієм, ніж тарифи на електроенергію.

Недоліки, та бар'єри для більшості інвесторів у першу чергу описуються безпековою ситуацією у країні, зокрема безпосереднє руйнування виробництв, при цьому від початку повномасштабної війни до 2025 року помітно «кадрове голодування», до цього додаються системні недоліки не воєнного характеру, такі як: бюрократія, корупція, валютні обмеження та слабка регуляторна система.

Отже, загальна картина інвестиційної привабливості українських підприємств в умовах війни характеризується декількома перспективними напрямками, що транслиють підвищену увагу з боку інвесторів. При цьому за рахунок низьких бар'єрів входу прогноуються вигідні довгострокові вкладення для інвесторів, що можуть собі дозволити високі ризики за відповідну винагороду.

Список використаних джерел

1. InVenture. Ukraine's Investment Attractiveness Index in 2025 Rises to Pre-War Levels. *Інвестиції в Україні*. URL: <https://inventure.com.ua/en/news/ukraine/ukraines-investment-attractiveness-index-in-2025-rises-to-pre-war-levels#:~:text=Ukraine's%20Investment%20Attractiveness%20Index%20reached%202.70%20out,conducted%20in%20partnership%20with%20NEQSOL%20HOLDING%20B.V> <https://inventure.com.ua/en/news/ukraine/ukraines-investment-attractiveness-index-in-2025-rises-to-pre-war-levels#:~:text=Ukraine's%20Investment%20Attractiveness%20Index%20reached%202.70%20out,conducted%20in%20partnership%20with%20NEQSOL%20HOLDING%20B.V> (the date of application: 06.04.2026).
2. Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю. н., проф. Л. К. Воронової. 2-е вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2011. 558 с. URL: <https://web.archive.org/web/20160509113740/http://ndi-fp.asta.edu.ua/files/doc/slovnkyk-finpravo.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Бурдонос Л. І., Виноградня В. М. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 30 (2021). С. 47–51. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-07](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-07) (дата звернення: 04.04.2026).
4. Пикало О. Іноземці готові інвестувати в Україну до \$100 млн. РБО назвала ключові сфери – Forbes.ua. URL: <https://forbes.ua/news/inozemci-gotovi-investuvati-v-ukrainu-do-100-mln-u-radi-biznes-ombudsmena-nazvali-nauprivablivishi-napryamki-07042025-28654> (дата звернення: 06.04.2026).
5. Капітальні інвестиції (щоквартальні дані): Банк даних. Державна служба статистики України. URL: [https://stat.gov.ua/uk/explorer?urn=SSSU:DF_CAPITAL_INVESTMENTS_Q\(~\)](https://stat.gov.ua/uk/explorer?urn=SSSU:DF_CAPITAL_INVESTMENTS_Q(~)) (дата звернення: 09.04.2026).
6. Капітальні інвестиції в Україні за 2025 рік зросли на 25%, основне джерело — власні кошти підприємств / Forbes Ukraine. 2026. 18 берез. URL: <https://forbes.ua/news/kapitalni-nvestitsii-v-ukraini-za-2025-rik-zrosli-na-25-osnovne-dzherelo-vlasni-koshhti-pidpriemstv-18032026-37209> (дата звернення: 09.04.2026).
7. Зростання капінвестицій в Україні в 2024р. прискорилося до 35,1% — Держстат / BIN.ua. 2025. 17 берез. URL: <https://bin.ua/news/economics/economic/329512-zrostannya-kapinvesticij-v-ukrayini-v-2024r.html> (дата звернення: 09.04.2026).